

Drengene, naar de blive Svende, ikke lettelig skulle kunne forlade det, uden at maatte begynde en heel ny Livsbane. Nu er det dog indlysende, at naar det er overladt Mestrene saaledes at holde et usforholdsmæssigt stort Antal Dreng, er det ligefrem at opdrage Børn til en, jeg kan vel sige, ulykkelig Livsstilling; thi det er sandelig ingen let Sag for et Menneſte, naar han er voksen og har naaet en Alder af nogle og tyve Aar, da at forlade det Arbejde, hvortil han har været brugt i sit foregaaende Liv og slaae ind paa en ganske anden Bessjæftigelse. Det er et Onde, mener jeg, som ikke rammer noget enkelt Laugs Svendene alene, men det er et Onde, som absolut maa have Følger for det hele Samfund, og jeg kan ikke troe, at Regjeringen har gjort sig denne Sag ret beſkjendt eller rigtig har overveiet, hvilke Følger en saadan Tingenes Tilstand maa medføre. Naar De forhøre dem hos Politiet, ville De høre, at der ere nogle Gaandteringer, hvorfra der udgaae forholdsvis faa Forbrydelse, medens der derimod ere andre, hvor det Mødſatte er Tilfældet; ja, der er eet enkelt Laug, som De af vort Politie ville høre specielt udmærker sig derved, at Politiet fortrinsvis søger om Forbrydere der ved visse Leiligheder. De ville let see, mine Herrer! at det ikke her gjælder om at rette paa de enkelte Individider alene, men paa Laugs-Indretningen, hvor den er saaledes, at den medfører, at unge Menneſter opdrages til et Banearbejde i en Række af Aar, for maaskee pludselig at maatte forlade det; de overlades da til dem selv, og Følgen bliver, at Moraliteten maa lide derunder, og at det hele Samfund ogsaa liden derunder, maaskee mere end de enkelte Individider, derom troer jeg, at man vil være enig med mig. Naar De derhos ville erindre, at der for denne Forsamling har været forelagt forskjellige Andragender fra Mestrene, som troede sig forurettede, idet Andre, som ikke henhørte under Laugene, gjorde Indgreb i deres Næringsvei, og fra Svende, som troede sig forurettede, fordi Mestrene toge Andre til at

udføre deres Arbejde end de Laugsberettigede, saa ville De see, hvor megen Anledning der ogsaa fra denne Side kunde være til at forestage en Forandring. Jeg skal endvidere tilslade mig at erindre om, hvad De vel have hørt fremsat fra forskjellige Autoriteter og Organer, at der heri Kjøbenhavn blandt Laugene findes Bessjæftigelser, som betales dobbelt i Sammenligning med andre, det vil sige, en Mand i visse Laug nyder omtrent kun den halve Dagløn imod hvad der gives i andre; men der er desuden iblandt flere andre især en Ulempe, som De ville have bemærket, knytter sig til vor nærværende sociale Indretning, som er høist beklagelig og angaaer hele Landet, og det er, at, naar vi have Fred, faaer Arbejderne i Regelen en forholdsvis ringe Dagløn, men naar vi have Krig, stiger den; det er ikke Arbejderne, der lider, naar Krigen er for Døren, men det hele Samfund, og i Særdeleshed gaaer det da ud over den næringsdrivende Borger og Bonden. Er det en Tilstand, der er uønskelig, eller skulde den ikke paa nogen Maade kunne tænkes uundgaaelig? thi man maa erindre, at det Land ikke kan bestinde sig ret vel, hvor, naar Ulykker ramme det udenfra, store Under da nødvendigvis opstaae i dets Indre, og et stort Onde maa man vistnok kalde det, naar den, som skal bære Landets Byrder og udrede Skatter, ovenikjøbet skal betale det Arbejde, han nødvendigvis behøver, langt dyrere end ellers. Der er saaledes troer jeg en Mængde Forhold, der tyde paa, at der kunde være ikke saa lidet at gøre, og at Regjeringen ved flere af dem ikke har forestillet sig dem i det Omfang, de virkelig have. Jeg veed vel, at der er Mange, som ville sige, at den arbejdende Klasse ikke har det saa daarligt i det Hele taget, og jeg veed, at der er Mange, som ville sige, at den er skreden gradvis frem, og befinder sig nu i en ret god Tilstand i Sammenligning med tidligere Tider; imidlertid, mine Herrer! vil jeg tillade mig at gjøre et Par Bemærkninger hertil.